

Mai 1944.

Ms. 1568 I av 1.

1611.38

Industrien og kampen mot Arbeidstjenesten (A.T.)

Vi har tidligere gjentatte ganger karakterisert den "nasjonale" arbeidsinnsats som det den er, tysk krigsinnsats, og har med tilfredshet konstatert den kraftige motstand den er blitt møtt med, også innen industrien. For alle norske industriledere har det således stått klart at de på den ene side plikter konsekvent og effektivt å yde de utskrevne blant sine folk all mulig bistand, og at de på den annen side ikke må ta mot tvangsutskrevet arbeidskraft.

Nå har den norske hjemmefront reist seg til åpen kamp mot A.T. Parolen er: Ingen god nordmann, ingen norsk jente møter til sesjon eller tjeneste!

I flere inntrengende opprop om dette er påvist at A.T. etterhvert er blitt en skole i nasisme, under befal som er gått i fiendens tjeneste og som handler etter tyske direktiver. (60 befalingsmenn kom nylig hjem etter endt utdanning i Tyskland, og forskjellige kvinnelige ledere har også nylig fått sin siste finpussing der).

Men det som har gjort det uomgjengelig nødvendig for hjemmefronten å ta kampen opp er først og fremst den kjennsgjerning at det er overhengende fare for at tyskerne i en eller annen form vil mobilisere norsk ungdom til direkte tysk krigstjeneste, slik som det etterhvert er skjedd med ungdommen i Estland, Ungarn, Slovakia, Luxemburg, Bulgaria og Jugoslavia. En vet idag med sikkerhet at ledende folk innen det "statsbærende" parti her hjemme har planer om å utlevere den norske ungdom til krig på Tysklands side. I en av hjemmefrontens siste paroler om A.T., paroler som nå en tid daglig er blitt kommentert og meget sterkt understreket i Londonkringkasteren, heter det bl.a.:

"Mobiliseringsfaren er derfor dødelig alvor. Den ungdom som ikke vil risikere plutselig å befinne seg på østfronten i tysk uniform, må idag se lenger enn til det nærmeste skritt han tar. Det er ikke så at det makeligste vil være å si ja til arbeidstjenesten og ta imot ordre fra NS-befalet. Det kan skje i en håndvending at siviltjeneste blir forandret til militærtjeneste. Da er det for sent å organisere seg til motstand, - ja en kan for den saks skyld gjerne sitte i lasterommet på en båt på vei til Tyskland som soldat eller arbeider, som krigsfange eller gissel, før en aner noen ting. Fremgangsmåten som ble brukt mot lærerne, studentene og jødene er enkel nok. Den burde ha lært oss å gjennomskue tyske og quislingske forespeilinger og dementier.

Stopp A.T. i år. Norges folk, slå ring om vår ungdom i denne tiden!

Styrk den til å gjøre det den vet er rett, hjelp den om den kommer i fare. Fall ikke unna! Ta den risiko som skal til for å gi hjelp som duger.

Også i kampen mot A.T. må de norske industriledere ta aktiv del. Det vil for dem være en uavviselig plikt på alle måter og med alle midler i bistå de innkalte unge funksjonærer eller arbeidere fra industribedrifter i deres kamp. Bortsett fra de spesielle argumenter som alltid vil kunne gjøres gjeldende for den enkelte, er det også en rekke mere generelle grunner som idag taler mot å tappe industrien for arbeidskraft eller redusere tilgangen: nedslitte maskiner og redskaper, mindreverdige råstoffer og hjelpemidler, manglende og dårlige transportmidler gjør et mangedobbelt tilsyns- og reparasjonsmannskap nødvendig i forhold til normale behov. Hertil kommer bedriftenes belastning ved selv å måtte sørge for brensel ved egne folk, mange arbeideres overgang til jord- og skogbruk, de mange arbeidstimer "myndighetene" forlanger anvendt i forbindelse med brannvernoppbygning, luftvernøvelser etc., de stadig mere tids- og arbeidskrevende oppgaver til det offentlige, f.eks. omsetnings-skatten på egne arbeider innen bedriften m.m. - På den annen side gjør de dårlige ernæringsforhold at sykdoms- og fraværprosenten er langt høyere enn vanlig, samtidig som de sterkt har nedsatt arbeidsevnen hos dem som er i virksomhet.

Dette er bare noen eksempler på momenter, det fins sikkert ennå mange fler, enhver våken industrileder vet best hvor skoen trykker.

Et nokså nytt eksempel fra andre land på hva målbevisst og samlet motstand kan utrette: I Frankrike krevet tyskerne nylig 300.000 arbeidere til Tyskland. Bare 4.500 kom avsted.

"Huvudstadsbladet" meldte for kort tid siden at i den belgiske provins Brabant uteble 16.000 av 18.000 innkalte til arbeidstjeneste.

Tillitsvervene i nyordnede industriorganisasjoner.

Etterat "Industrinytt" for mars i år var utsendt ble det i Næringssambandets organ Økonomisk Revue (Ø.R.) i dets spalte Organisasjonsnytt gitt forskjellige opplysninger.

Først ble meddelt at næringsdepartementet hadde godkjent nye vedtekter for forskjellige "organisasjoner under Norges Industriforbund". Det forholder seg sikkert riktig at departementets godkjenning foreligger, og ingen kan jo hindre departementet i å godkjenne så mange vedtekter det ønsker. Men vedtekter som det ikke lykkes å få respektert og etterlevet har jo i seg selv mindre interesse, og vi finner derfor ikke grunn til å komme nærmere inn på disse.

Samtidig ble imidlertid i Ø.R. konstatert at departementet hadde godkjent nytt råd i endel foreninger. Dette er sikkert også riktig, det er bare den nokså vesentlige opplysning som mangler at av de personer bladet nevner hadde praktisk talt alle de oppnevnte utenfor partiet,

ross stigende press og trusler, bestemt og uansett enhver departements-
"godkjennelse" og -pålegg fastholdt sin vegring mot å motta vervene.

Dette må utvilsomt både Næringsssambandet og departementet kjenne til, og Ø.R.s artikkel er derfor et bevisst, men klosset forsøk på å fordreie sannheten og forvirre begrepene.

I vår marsutgave ble konstatert og nærmere gjort rede for at de folk som har påtatt seg verv i de nyordnede organisasjoner med ytterst få unntagelser er partifolk. Som eksempler på foreninger hvor samtlige oppnevnte vegret seg og fastholdt sin vegring ble nevnt elektrisitetsverkenes, bryggerienes, hermetikk-, konfeksjon- og tekstilfabrikkenes organisasjoner.

Vi framholdt i vår marsutgave at den faste front som er holdt m.h.t. verv i nyordnede organisasjoner ville bli forsvart videre. Dette er også ifølge nye pålitelige bransjemeldinger skjedd:

I en av de større brancheforeninger er siden vår siste publikasjon nå formann nr. 3 og råd nr. 2 avsatt, og av det nyoppnevnte råd nr. 3 har alle de norsksinnede allerede sendt inn sin vegring. Med hensyn til formannen har man denne gang funnet en partimann, men for å finne en sådan har man nå måttet utnevne en avdelingssjef i ett av branchens firmaer. I mangel av villige bedriftsledere er man altså begynt å søke andre steder i fabrikkene. Dette kan få praktiske konsekvenser, idet det vel er tenkelig at det innen enkelte av det store flertall fabrikker som har sterke og norsksinnede bedriftsledere, ved gjennomtråling av fabrikkens hele funksjonær- og arbeiderstab vil kunne finnes en og annen svak eller partifarvet sjel.

I en forening for posefabrikker som det arbeides med å opprette har alle norske blant de oppnevnte rådsmedlemmer avslått å motta oppnevne-else.

Innen den nye tobakkorganisasjon er nå som formann oppnevnt en partimann (som for en tid siden ble sjef for vedkommende fabrikk, etterat dens tidligere ledere var fordrevet). Hele styret i den gamle forening ble avsatt, og en har nå forsøkt seg med oppnevne-else av et nytt råd med forskjellige suppleanter, delvis rekruttert fra den gamle forenings styre. Samtlige norsksinnede blant de nyoppnevnte har avslått å motta vervene.

Videre arbeides det med dannelselse av en forening for teknisk-kjemiske firmaer og oppnevne-else av rådsmedlemmer ble nylig foretatt. Her har man vært så "heldig" å kunne disponere over enkelte partifolk bl.a. til formannsstillingen, men de norsksinnede har sagt blankt nei, og nye folk er derfor under bearbeidelse.

Også innen andre bransjer meldes om nektelse av å motta verv. I likhet med de i vår marsutgave nevnte folk innen alle bransjer, vil nok også de nå oppnevnte vite å opprettholde sitt standpunkt uansett mulig videre press fra departementet eller pågang og trusler fra næringsgruppe eller - samband.

Ingen må altså i den fortsatte kamp la seg forvirre av de ytterligere uetterretteligheter næringsssambandet i sitt organ "Økonomisk Revue" eller på annen måte måtte finne det opportunt å bringe til torvs, og som måtte bli kjent utenfor partifellenes krets.

Parolen er som før: Alle avslår å fortsette i eller påta seg verv i nyordnede organisasjoner og også å representere slike organisasjoner i andre, kanskje ikke nyordnede institusjoner. Ingen henvendelse skjer

fra bedriftene eller deres folk til organisasjonene. Ingen assistanse søkes eller mottas direkte eller indirekte og ingen deltar i møter eller konferanser.

+++

Til slutt noen ord igjen om paroler og oversikter:

La ikke nyhets- eller underholdningsmomentet være det dominerende ved lesningen! Selvsagt må enhver kunne glede seg over de resultater som er nådd og den fasthet og offervilje som er vist av andre på kampens forskjellige områder. Men utgangspunktet for den enkelte industrimann når han leser paroler og oversikter må være å søke impulser og rettledning for hvordan han selv skal opptre i tvilstilfeller eller overfor foreteelser som han ikke før har festet oppmerksomheten på. Punkt for punkt må leseren stille seg det spørsmål: berører dette forhold min stand, min bransje, mitt firma og dets opptreden, mine ansatte, meg selv?

F.eks.: Har vi folk i fabrikk eller kontor som står for tur til å bli innkalt til A.T. eller til å bli utskrevet til arbeidsinnsats, og hva bør jeg isåfall konstatere, forberede og utrette i den anledning? Har jeg gitt alle vedkommende blant de ansatte klar beskjed om at ingen henvendelser skjer til noen nyordnet organisasjon og at ingen oppgaver og skjemaer skal innsendes? Hvilke uoppsagte abonnemeter og avertisementskontrakter har jeg eller bedriften fra gammel tid i publikasjoner utgitt av nyordnede institusjoner? - o.s.v.

Alle paroler og oversikter bør en selvsagt behandle forsiktig både av hensyn til seg selv og til dem som har stått for utsendelsen. Men dette er ikke ensbetydende med at de etter gjennomlesning skynsomst skal arkiveres i ovnen. La dem bli lest av gode nordmenn i eller utenfor standen eller bransjen som kanskje trenger en orientering - eller en oppstrammer. Og i siste omgang: hvorfor tilintetgjøre slike papirer? Enhver vil vel med litt oppfinnsomhet kunne anbringe dem på et helt sikkert sted. Det vil nok hende at det kan være nyttig å slå etter senere.